

*...nevědí, že vyhledávají jen hon
a nikoli kořist.
(Blaise Pascal)*

MARTIN

Martin umí, co neumím já. Zastavit kteroukoli ženu na kterékoli ulici. Musím říci, že za tu dlouhou dobu, co se s Martinem znám, jsem z této jeho schopnosti značně těžil, neboť nemám ženy o nic méně rád než on, ale nedostává se mi jeho střemhlavé drzosti. Zatímco naopak chybou Martinovou bývalo, že samo tak řečené *zatykáni* ženy stávalo se někdy pro něho samoučelnou virtuozitou, na níž velmi často přestával. Říkával proto ne bez jisté trpkosti, že se podobá útočníku, který nezištně nahrává jisté míče svému spoluhráči, jenž pak střílí laciné branky a sklízí lacinou slávu.

V pondělí tohoto týdne odpoledne po práci jsem na něho čekal v kavárně na Václaváku, dívaje se přitom do tlusté německé knihy pojednávající o staré etruské kultuře. Trvalo to několik měsíců, než mi univerzitní knihovna zprostředkovala její vypůjčení z Německa, a když jsem ji onoho dne konečně dostal, odnášel jsem si ji s sebou jako relikvii a byl jsem vlastně docela rád, že mě Martin nechává na sebe čekat a že mohu vytouženou knihou na kavárenském stolku listovat.

Kdykoli pomyslím na staré antické kultury, pojme mě stesk. Snad je to kromě jiného i teskná závist nad tou unyle sladkou pomalostí tehdejší historie; epocha staré egyptské kultury trvala několik tisíc let; epocha řecké antiky skoro celé tisíciletí. V tomto směru napodobuje jednotlivý lidský život lidské dějiny; zpočátku je ponořen do nehybné pomalosti a teprve pak se zvolna a čím dál více zrychluje. Martinovi bylo právě před dvěma měsíci čtyřicet let.

PŘÍBĚH ZAČÍNÁ

Byl to on, kdo mi přerušil mé zamyšlení. Objevil se náhle ve skleněných dveřích kavárny a mířil ke mně, dělaje výrazné posunky a grimasy směrem k jednomu stolku, u něhož nad šálkem kávy čněla žena. Nepřestáváje se na ni dívat, přisedl ke mně a řekl: „Co tomu říkáš?“

Cítil jsem se zahanben; byl jsem opravdu tak zahleděn do svého tlustospisu, že jsem si dívky všiml teprve teď; musel jsem uznat, že je pěkná. A v téže chvíli napřímila dívka poprsí a zavolala na pána s černým motýlkem, že chce platit.

„Zaplat taky!“ rozkázal Martin.

Už jsme si mysleli, že budeme musit za dívkou utíkat, ale naštěstí se ještě zdržela u šatny. Nechala si tam nákupní tašku a šatnářka ji musela chvíli odkudsi lovit, než ji položila před dívku na pult. Dívka podala šatnáře pár desetníků a v té chvíli mi Martin vytrhl z rukou mou německou knihu.

„Dáme si to raději sem,“ řekl s bravurní samozřejmostí a vsouval knihu pečlivě do dívčiny tašky. Dívka se zatvářila udiveně, ale nevěděla, co má říci.

„V ruce se to špatně nese,“ řekl ještě Martin, a když dívka chtěla tašku sama nést, vynadal mi, že se neumím chovat.

Slečna byla zdravotní sestra z venkovské nemocnice, stavila se v Praze prý jen tak na skok a spěchala na Florenc na autobus. Stačil malý kus cesty k zastávce tramvaje, abychom si pověděli všechno podstatné a abychom se domluvili, že v sobotu přijedeme do B. za touto roztomilou slečnou, která, jak Martin významně podotkl, bude mít jistě nějakou pěknou kolegyni.

Tramvaj přijížděla, podal jsem slečně tašku a ona z ní chtěla vytáhnout knihu; ale Martin tomu zabránil velkorysým gestem; že prý si pro ni v sobotu přijedeme, ať si v ní slečna zatím

říká. Slečna se rozpačitě smála, tramvaj ji unášela a my jsme mávali.

Co naplat, kniha, na kterou jsem se tak dlouho těšil, octla se náhle v nejistých dálkách; když se to tak vezme, bylo to dost mrzuté; ale jakási ztřeštěnost mě přes to na pohotově zřízených křídlech šťastně přenášela. Martin okamžitě přemýšlel, jak se bude moci na sobotní odpoledne a noc vymluvit u své mladičké ženy (neboť je tomu vskutku tak: má doma mladou ženu; a co hůř: miluje ji; a co ještě hůř: bojí se jí; a co ještě mnohem hůř: bojí se o ni).

ÚSPĚŠNÁ REGISTRÁŽ

Vypůjčil jsem si pro naši výpravu za malou úplatu pěkný fiat a v sobotu ve dvě hodiny předjel jsem před Martinův byt; Martin už čekal a vyjeli jsme. Byl červenec a strašné vedro.

Chtěli jsme být v B. co nejdříve, ale když jsme viděli v jedné vesnici, kterou jsme projížděli, dva mladíky, jen v trenkách a s výmluvně mokrymi vlasy, zastavil jsem auto. Rybník byl opravdu nedaleko, pár kroků odtud, za humny. Neumím už spát, jako jsem kdysi uměl, poslední noc jsem se převaloval kvůli bůhvíjakým starostem až do tří hodin, potřeboval jsem osvěžení; Martin byl také pro.

Převlékli jsme se do plavek a skočili do vody. Ponořil jsem se pod vodu a plaval rychle k druhému břehu. Zato Martin se jen tak namočil, opláchl a zase vylezl. Když jsem se proplaval a vrátil se zase na břeh, spatřil jsem ho ve stavu upřeného zaujetí. Na břehu vřískal houf děcek, kdesi opodál si hrála s míčem místní mládež, ale Martin se upíral k statné postavičce děvčete, které stálo asi patnáct metrů od nás, zády k nám, a celkem bez pohnutí pozorovalo vodu.

„Dívej se,“ řekl Martin.

„Dívám se.“

„A co říkáš?“

„Co bych měl říkat?“

„Tomu ty nevíš, co bys měl říkat?“

„Musíme počkat, až se otočí,“ mínil jsem.

„Vůbec nemusíme čekat, až se otočí. To, co mi ukazuje z této strany, mi docela stačí.“

„No dobře,“ namítl jsem, „ale nemáme bohužel čas s tím něco podnikat.“

„Aspoň registrovat, registrovat!“ řekl Martin a obrátil se k jakémusi chlapečkovi, který se opodál oblékal do trenek: „Chlapečku, prosím tě, nevíš, jak se jmenuje tamta holka?“ a ukázal na dívčinu, která v nějaké divné apatii setrvala stále ve svém postoji.

„Tamta?“

„Jo, tamta.“

„Ta není vocád,“ řekl chlapeček.

Martin se obrátil na holčičku asi dvanáctiletou, která se slunila hned vedle:

„Holčičko, nevíš, kdo je tamta holka, co stojí na břehu?“

Holčička se poslušně vztyčila: „Tamta?“

„Jo, tamta.“

„To je Manka...“

„Manka? A jak dál?“

„Manka Pánků... z Traplic...“

A dívka stála pořád nad vodou zády k nám. Teď se sehnula pro koupací čepici, a když se zase napřímila, nasazujíc si ji na vlasy, byl už Martin u mne a řekl: „Je to nějaká Manka Pánků z Traplic. Můžeme jet.“

Byl zcela uklidněn, spokojen a nemyslel už zřejmě než na další cestu.

TROCHU TEORIE

Tomu říká Martin *registráž*. Vychází ze svých bohatých zkušeností, které ho dovedly k názoru, že není ani tak obtížné dívku *svést*, jako je obtížné, máme-li v tomto směru vysoké kvantitativní nároky, *znát* vždy dost dívek, jež jsme dosud nesvedli.

Proto tvrdí, že je třeba stále, kdekoli a při každé příležitosti provádět širokou registráž, tj. zapisovat si do zápisníku či do paměti jména žen, jež nás zaujaly a jež bychom mohli jednou *kontaktovat*.

Kontaktáž, to je pak už vyšší stupeň činnosti a znamená, že s určitou ženou vejdemo ve styk, seznámíme se s ní, otevřeme si k ní přístup.

Kdo se rád chlubně ohlíží zpět, klade důraz na jména žen *pomilovaných*; ale kdo se dívá vpřed, do budoucnosti, musí se starat především o to, aby měl dostatek žen *registrovaných* a *kontaktovaných*.

Nad kontaktáží existuje totiž už jen jediný, poslední stupeň činnosti, a já rád podotýkám, abych se zavděčil Martinovi, že ti, kteří nejdou za ničím než za tímto posledním stupněm, jsou mizerní a primitivní mužové, kteří mi připomínají vesnické fotbalisty, hrnoucí se bezhlavě na branku soupeře a zapomínající, že ke gólu (a mnoha dalším gólům) nevede jen zbrklá chuť střílet, ale především důkladná a poctivá hra v poli.

„Myslíš, že se za ní do těch Traplic někdy dostaneš?“ zeptal jsem se Martina, když jsme zase jeli.

„Nikdo nemůže vědět...“ řekl Martin.

„Každopádně,“ řekl jsem zase já, „den nám začíná šťastně.“

HRA A NUTNOST

Dorazili jsme k nemocnici v B. ve výborné náladě. Bylo asi půl čtvrté. Vyvolali jsme si naši sestru telefonem do vrátnice. Za chvíli přišla dolů v nemocniční čepici a v bílém plášti; všiml jsem si, že zčervenala, a považoval jsem to za dobré znamení.

Martin se ujal pohotově slova a dívka nám oznámila, že jí v sedm skončí služba a že ji tedy v tu dobu máme čekat před nemocnicí.

„Se slečnou kolegyní jste již jednala?“ zeptal se Martin a dívka kývla hlavou:

„Přijdeme dvě.“

„Dobře,“ řekl Martin, „ale nemůžeme tady pana kolegu stavět před hotovou věc, kterou nezná.“

„Tak dobře,“ řekla dívka, „můžem se na ni podívat; Božena je na interně.“

Šli jsme pomalu přes nemocniční dvůr a já jsem nesměle řekl: „Jestlipak máte ještě tu tlustou knihu?“

Sestřička kývla hlavou, že prý ji má, a dokonce tady v nemocnici. Spadl mi kámen ze srdce a postavil jsem si hlavu, že musíme jít nejdříve pro ni.

Martinovi se ovšem zdálo nevhodné, že dávám tak nepokrytě přednost knize před ženou, jež mi má být předvedena, ale nemohl jsem si nijak pomoci.

Přiznám se totiž, že jsem velice trpěl těch několik dnů, kdy byl spis o kultuře Etrusků mimo můj dohled. A byla to jen veliká sebekázeň, jestliže jsem to strpěl bez pohnutí brvy, nechtěje za žádných okolností pokazit Hru, což je pro mne hodnota, kterou jsem se od mládí učil ctít a podřizovat jí veškeré své osobní zájmy.

Mezitím co jsem se dojatě shledával se svou knihou, pokračoval Martin v konverzaci se sestřičkou a dosáhl již toho, že dívka

slíbila vypůjčit na večer od svého kolegy chatu u nedalekého Hoterského rybníka. Byli jsme všichni navýsost spokojeni, a dali jsme se tedy konečně přes nemocniční dvůr k malé zelené budově, kde byla interna.

Proti nám šla právě nějaká sestra s lékařem. Ten lékař byl směšný dlouhán s odstávajícíma ušima, což mě upoutalo, tím spíš, že naše sestra do mne v té chvíli dloubla: uchechl jsem se. Když nás minuli, otočil se ke mně Martin: „Teda ty máš štěstí, kluku. Tak nádhernou slečnu si vůbec nezasloužíš.“

Styděl jsem se říci, že jsem se díval jen na dlouhána, a vyslovil jsem tedy pochvalu. Nebylo v tom ode mne ostatně žádné pokrytectví. Věřím totiž Martinovu vkusu víc než svému, protože vím, že jeho vkus je podepřen mnohem větším zájmem než můj. Mám rád objektivitu a rád ve všem, i ve věcech milování, a dám tedy víc na znalce než na diletanta.

Někdo by mohl považovat za pokrytectví, nazývám-li se diletantem já, rozvedený muž, který právě teď vypráví o jedné ze svých (a zřejmě nikterak výjimečných avantýr). A přece: jsem diletant. Dalo by se říci, že si *hraji* na něco, co Martin *žije*. Někdy mám pocit, že celý můj polygamní život nevyplýnul z ničeho jiného než z napodobování ostatních mužů; nepopírám, že jsem v tomto napodobování nenašel zalíbení. Ale nemohu se zbavit pocitu, že v té zálibě zůstává přesto cosi zcela svobodného, hravého a odvolatelného, co třeba charakterizuje návštěvy obrazů nebo cizích krajín a co není nikterak podrobováno bezpodmínečnému imperativu, který jsem tušil za erotickým životem Martinovým. Právě přítomnost tohoto bezpodmínečného imperativu povyšovala v mých očích Martina. Jeho soud o ženě, zdálo se mi, vyslovuje jeho ústy sama Příroda, sama Nutnost.

PAPRSEK DOMOVA

Když jsme se octli mimo nemocnici, zdůraznil Martin, že se nám všechno náramně daří, a pak připojil: „Ovšem večer si musíme pospíšet. Chci být v devět doma.“

Ustrnul jsem: „V devět? To znamená v osm odjet odtud! Ale pak jsme sem jeli docela zbytečně! Počítal jsem s tím, že máme volno celou noc!“

„Proč bys chtěl plýtvat časem!“

„Ale jaký to má smysl jezdit kvůli jedné hodině? Co chceš pořídit od sedmi do osmi?“

„Všechno. Jak sis všiml, obstaral jsem chatu, takže to může jít jak po másle. Bude záležet jen na tobě, aby sis počíнал dostatečně rozhodně.“

„A proč, prosím tě, musíš být v devět doma?“

„Slíbil jsem to Jiřince. Zvykla si hrát vždycky v sobotu před spaním žolíka.“

„Panebože...“ vzdychl jsem.

„Jiřinka měla zas včera nějaké nepříjemnosti v kanceláři, tak jí mám brát i tu malou sobotní radost? To víš: je to nejlepší žena, jakou jsem kdy měl. Ostatně,“ dodal, „ty budeš taky rád, že budeš mít v Praze před sebou ještě celou noc.“

Pochopil jsem, že je zbytečné něco namítat. Martinova obava o manželčin klid se nedala nikdy ničím uchlácholit a jeho víra v nekonečné erotické možnosti každé hodiny či minuty se nedala nikdy ničím zviklat.

„Pojď,“ řekl Martin, „do sedmi jsou ještě tři hodiny! Nebudem zahálet!“

ŠALBA

Vydali jsme se širokou cestou městského parku, který sloužil zdejšími obyvatelům jako korzo. Prohlíželi jsme si dvojice dívek, které chodily kolem nás anebo seděly na lavičkách, ale byli jsme nespokojeni s jejich kvalitami.

Martin sice dvě z nich oslovil, dal se s nimi do řeči a smluvil si s nimi dokonce schůzku, ale věděl jsem, že to nemyslí vážně. Byla to takzvaná *tréninková kontaktáž*, kterou Martin občas prováděl, aby nevyšel ze cviku.

Neuspokojeni vyšli jsme pak z parku do ulic, které zely maloměstskou prázdnotou a nudou.

„Pojď něco vypít, mám žízeň,“ řekl jsem Martinovi.

Našli jsme jakýsi dům, nad nímž byl nápis KAVÁRNA. Vešli jsme, ale uvnitř byla jen samoobsluha; kachlíčkována místnost, z níž čísel chlad a cizota; šli jsme se postavit k pultu, koupili si od nevlídné paní nabarvenou vodu a odnesli si ji pak ke stolu, který byl polit omáčkou a vybízel nás k rychlému odchodu.

„Na to nic nedbej,“ řekl Martin, „šerednost má v našem světě svou pozitivní funkci. Nikdo se nechce nikde zdržovat, lidé od všad spěchají a takto vzniká žádoucí tempo života. Ale my se tím nenecháme vyprovokovat. Můžeme si teď v bezpečí šeredného lokálu o lecčems promluvit.“ Napil se limonády a zeptal se: „Kontaktoval jsi už tu medičku?“

„Samozřejmě,“ řekl jsem.

„A jaká teda je? Vypodobni mi ji pořádně!“

Líčil jsem mu medičku. Nedalo mi to velkou námahu, i když žádná medička neexistovala. Ano. Snad to na mne vrhne špatné světlo, ale je to tak: *vymyslí jsem si ji*.

Dávám své slovo na to, že jsem to neudělal ze špatných důvodů, abych se snad před Martinem vytahoval anebo ho chtěl vodit

za nos. Vymyslíl jsem si medičku prostě proto, že už jsem nedolal Martinovu naléhání.

Martinovy nároky na mou činnost byly nesmírné. Martin byl přesvědčen, že denně potkávám nové a nové ženy. Viděl mne jiného, než jsem, a kdybych mu po pravdě řekl, že jsem se celý týden nejenom nezemocnil žádné nové ženy, ale dokonce ani o žádnou nezavdal, měl by mě za pokrytce.

Byl jsem proto nucen asi před týdnem předstírat registráž jakési medičky. Martin byl spokojen a měl mě ke kontaktáži. A dnes kontroloval mé pokroky.

„A jaká je to tak asi úroveň? Je to na úrovni...“ zavřel oči a lovil z temnot nějakou míru; pak si vzpomněl na společnou známou: „...je to na úrovni Markétky?“

„To je mnohem lepší,“ řekl jsem.

„Neříkej...“ podivil se Martin.

„Je to na úrovni tvé Jiřiny.“

Vlastní žena je pro Martina nejvyšší mírou. Martin byl velice šťasten z mé zprávy a zasněl se.

ÚSPĚŠNÁ KONTAKTÁŽ

Pak vešla do místnosti jakási dívka v manšestrových kalhotách a bundě. Šla k pultu, počkala na barevnou vodu a šla ji vypít. Postavila se ke stolu, s nímž jsme sousedili, dala sklenici k ústům a pila, aniž se posadila.

Martin se k ní otočil: „Slečno,“ řekl, „jsme tu cizinci a máme k vám dotaz...“

Dívka se usmála. Byla docela pěkná.

„Je nám strašné horko a nevíme, co máme dělat.“

„Běžte se vykoupat.“

„To je právě to. My nevíme, kde je tady u vás koupání.“

„Ono tady žádné koupání není.“

„Jak je to možné?“

„Jedno koupaliště tady je, ale to je už měsíc vypuštěné.“

„A co řeka?“

„Ta se bagruje.“

„Tak kam se chodíte koupat?“

„Leda k Hoterskému rybníku, ale to je nejmíň sedm kilometrů.“

„To je maličkost, máme auto, stačí, když nás povedete.“

„Jako náš lodivod,“ řekl jsem.

„Spíš autovod,“ opravil mne Martin.

„Když už, tak autovodka,“ řekl jsem já.

„Autokoňak,“ řekl Martin.

„A to v případě slečny nejmíň pětihvězdičkový,“ řekl jsem zase já.

„Jste prostě naše souhvězdí a měla byste jít s námi,“ řekl Martin.

Dívka byla zmatena našimi žvásty a nakonec řekla, že by tedy šla, ale že ještě musí něco zařídit a pak se stavit pro plavky; ať prý na ni počkáme přesně za hodinu na témž místě.

Byli jsme spokojeni. Dívali jsme se za ní, jak odchází, jak pěkně pohupuje zadnicí a potřásá černými kučery.

„Vidíš,“ řekl Martin, „život je krátký. Musíme využívat každé minuty.“

CHVÁLA PŘÁTELSTVÍ

Šli jsme pak znovu do parku. Znovu jsme prohlíželi dvojice dívek sedících na lavičkách; stávalo se, že dokonce leckterá slečna byla pohledná, ale nestalo se nikdy, aby byla pohledná i její sousedka.

„Je v tom jakýsi zvláštní zákon,“ řekl jsem Martinovi, „škaredá žena doufá získat něco z lesku hezčí přítelkyně, hezká přítelkyně zas doufá, že se bude leskleji odrážet na pozadí šeredky; pro nás z toho plyne, že naše přátelství je podrobováno ustavičným zkouškám. A já si právě vážím toho, že nikdy neponecháváme volbu vývoji událostí, nebo dokonce nějakému vzájemnému zápolení; volba je u nás vždycky věcí zdvořilosti; nabízíme si tu hezčí dívku jako dva staromódní pánové, kteří nemohou vejít nikdy stejnými dveřmi do místnosti, protože nechtějí připustit, aby jeden z nich šel první.“

„Ano,“ řekl Martin dojatě. „Jsi výborný kamarád. Pojď, půjdem si na chvíli sednout, bolí mne nohy.“

A tak jsme seděli příjemně zakloněni tváří v tvář slunci a nechali jsme chvíli běžet svět kolem nás bez povšimnutí.

DÍVKA V BÍLÉM

Pojednou se Martin vztyčil (pohnut zřejmě nějakým tajemným čivem) a upřeně hleděl vzhůru po osamělé cestě parku. Přicházela tudy holčička v bílých šatech. Už zdaleka, když ještě proporce těla ani rysy tváře nebylo možno zcela bezpečně zjistit, byl na ní patrný zvláštní, těžko postižitelný půvab; jakási čistota či něžnost.

Když byla holčička už docela blízko nás, mohli jsme poznat, že je zcela mladičká, něco mezi dítětem a dívkou, a to nás uvedlo rázem do stavu naprostého rozrušení, takže se Martin vymrštil z lavičky: „Slečno, jsem režisér Forman, filmový režisér; musíte nám pomoci.“

Podal jí ruku a dívka s nekonečně užaslým zrakem mu ji stiskla.

Martin pokynul hlavou ke mně a řekl: „To je můj kameraman.“ „Ondříček,“ podával jsem dívence ruku.

Dívka se uklonila.

„Jsme tu v prekérní situaci. Hledám tu exteriéry pro svůj film; měl nás tu čekat náš asistent, který to tu dobře zná, ale asistent nepřišel, takže tu teď právě přemýšlíme, jak se ve zdejších městě a celé té okolní krajině vyznat. Tady pan kameraman,“ zavtipkoval Martin, „to pořád studuje v té tlusté německé knize, ale tam to bohužel nenajde.“

Narážka na knihu, kterou jsem celý týden nemohl číst, mě najednou jaksi podráždila: „Škoda, že nemáte vy sám větší zájem o tu knihu,“ napadl jsem svého režiséra. „Kdybyste v přípravě pořádně studoval a nepřenechával studium kameramanům, vaše filmy by možná nebyly tak povrchní a nebylo by v nich tolik nesmyslů... Odpusťte,“ obrátil jsem se pak s omluvou k dívence, „nebudeme vás přece obtěžovat našimi pracovními spory; náš film je totiž historický film a bude se dotýkat etruské kultury v Čechách...“

„Ano,“ uklonila se dívka.

„Je to docela zajímavá kniha, podívejte se,“ podal jsem dívence knihu a ta ji vzala do rukou s jakousi nábožnou bází, a když viděla, že si to přeji, lehce jí zalistovala.

„Tady nedaleko musí přece být hrad Pcháček,“ pokračoval jsem, „to bylo centrum českých Etrusků... ale jak se tam dostat?“

„To je kousek,“ řekla dívka a celá se rozzářila, protože bezpečná znalost cesty na Pcháček jí poskytla konečně trochu pevné půdy v onom poněkud temném rozhovoru, jež jsme s ní vedli.

„Ano? Znáte to tam?“ zeptal se Martin, předstíraje velkou úlevu.

„No samo!“ řekla dívka: „To je hodinka cesty!“

„Pěšky?“ zeptal se Martin.

„Ano, pěšky,“ řekla dívka.

„My tu máme přece auto,“ řekl jsem.

„Nechcete nám dělat lodivoda?“ řekl Martin, ale já jsem nepokračoval v obvyklém rituálu vtípků, protože mám přesnější psychologický odhad než Martin a vycítil jsem, že lehkovážné žertování by nám v tomto případě spíš uškodilo a že naší zbraní je nyní jen naprostá serióznost.

„Nechceme, slečno, nikterak narušovat váš čas,“ řekl jsem, „ale kdybyste byla tak laskava a mohla nám věnovat chvilku a ukázat nám některá místa, která tu hledáme, moc byste nám pomohla — a byli bychom vám oba velice vděční.“

„Ale ano,“ uklonila se zase dívka, „já ráda... Já jenom...“ teprve teď jsme si všimli, že má v ruce síťovku a v ní dvě hlávky salátu, „musím donést mamince salát, ale to je tady kousek a já bych hned přišla...“

„Salát mamince musíte samozřejmě včas a v pořádku donést,“ řekl jsem, „my tu rádi počkáme.“

„Ano. To bude nejdýl deset minut,“ řekla dívka a ještě jednou se uklonila a odcházela v spěchu plném snahy.

„Pane!“ řekl Martin a posadil se.

„Je to výborné, co?“

„To bych řekl. Tomu jsem s to obětovat obě sestry.“

OŠIDNOST PŘÍLIŠNÉ VÍRY

Leč uplynulo deset minut, čtvrt hodina a dívka nepřicházela.

„Neboj se,“ utěšoval mě Martin. „Jestli je něco jistého, tak tedy to, že přijde. Náš výstup byl naprosto věrohodný a holčička byla u vytržení.“

I já jsem byl toho názoru, a tak jsme čekali dál, jsouce s každou přibývajícím minutou víc a víc žádostiví té dětské dívky. Mezitím minula i doba určená k našemu setkání s dívkou v manšetrových kalhotách, ale my jsme byli tak upřeni na naši bílou holčičku, že nás ani nenapadlo se zvednout.

A čas plynul.

„Poslyš, Martine, myslím, že už nepříjde,“ řekl jsem nakonec.

„Jak si to vysvětlíš? Vždyť nám ta holka věřila jako božstvu.“

„Ano,“ řekl jsem, „a v tom je naše neštěstí. Ona nám totiž až příliš věřila!“

„No a? Chtěl jsi snad, aby nám nevěřila?“

„Bylo by to tak asi lépe. Přílišná víra je ten nejhorší společník.“ Myšlenka mě strhla; rozkecal jsem se: „Když něčemu věříš doslova, uveď to nakonec svou vírou ad absurdum. Kdo je skutečným stoupencem nějaké politiky, nebere nikdy vážně její *sofismata*, nýbrž jen praktické cíle, které se pod těmi sofismaty ukrývají. Politické fráze a sofismata tu přece nejsou, aby se jim věřilo; mají spíš sloužit jako jakási *společná a smluvená výmluva*; pošetilci, kteří je berou doopravdy, objeví v nich dřív nebo později rozpory, začnou se bouřit a skončí nakonec hanebně jako kacíři a odpadlíci. Ne, přílišná víra nepřináší nikdy nic dobrého; a nejenom politickým nebo náboženským systémům; ani našemu systému, jímž jsme chtěli získat dívku.“

„Nějak ti přestávám rozumět,“ řekl Martin.

„Je to docela srozumitelné: byli jsme pro dívku opravdu *pouze* dva vážní a vážení pánové a ona jako způsobilé dítě, které nabízí v tramvaji místo staršímu, nám chtěla vyhovět.“

„Tak proč nám nevyhověla?“

„Protože nám tolik věřila. Dala mamince salát a hned jí o nás

nadšeně vyprávěla: o historickém filmu, o Etruscích v Čechách a maminka...“

„Ano, dál je mi všechno jasné...“ přerušil mne Martin a vstal z lavičky.

ZRADA

Slunce už ostatně zvolna klesalo nad střechy města; lehce se ochladilo a bylo nám smutno. Šli jsme se ještě pro všechny případy podívat k samoobsluze, jestli tam nějakým omylem na nás dosud nečeká dívka v manšestrákách. Nebyla tam ovšem. Bylo půl sedmé. Sešli jsme k autu, a připadající si náhle jako dva lidé vyhoštění z cizího města a jeho radostí, řekli jsme si, že nám nezbyvá než se uchýlit na exteritoriální území vlastního vozu.

„No tak!“ okřikl mě v autě Martin. „Vždyť se netvař tak pohřebně! Nemáme k tomu vůbec důvod! To hlavní je přece před námi!“

Chtěl jsem namítnout, že na to hlavní nám zůstala sotva hodina času kvůli Jiřince a jejímu žolíku — ale raději jsem mlčel.

„Ostatně,“ pokračoval Martin, „den byl bohatý: registráž té holky z Traplic, kontaktáž slečny v manšestrákách; vždyť to tu máme kdykoli přichystáno, vždyť to nechce nic jiného, než sem ještě jednou přijet!“

Nic jsem nenamítal. Ano. Registráž i kontaktáž byla vykonána znamenitě. To bylo zcela v pořádku. Ale mně v tu chvíli napadlo, že se Martin poslední rok kromě nespočetných registráží a kontaktáží k ničemu kloudnějšímu už vůbec nedostal.

Podíval jsem se na něho. Jeho oči zářily jako vždy svým žádostivým svitem; pocítil jsem v té chvíli, že mám Martina rád a že mám rád i ten prapor, pod nímž celý život pochoduje: prapor věčné honby za ženami.

Uplynul čas a Martin řekl: „Je sedm hodin.“

Zajeli jsme tedy asi deset metrů od brány nemocnice, a to tak, že jsem mohl v zrcátku auta bezpečně pozorovat, kdo odtud vychází.

Myslil jsem pořád na ten prapor. A také na to, že v té honbě za ženami jde rok od roku čím dál méně o ženy a čím dál více o tu honbu samu. Za předpokladu, že jde o předem *marné* pronásledování, je totiž možno denně pronásledovat jakýkoli počet žen a učinit takto honbu *absolutní honbou*. Ano: Martin se dostával do situace absolutní honby.

Čekali jsme pět minut. Dívky nepřicházely.

Nikterak mě to neznepokojovalo. Bylo přece docela lhostejné, přijdou-li či ne. Vždyť kdyby i přišly, což bychom mohli za pouhou hodinu zajet s nimi do vzdálené chaty, přimět je k důvěrnostem, pomilovat je a v osm hodin se zas pěkně rozloučit a odjet? Ne, v okamžiku, kdy Martin omezil naše časové možnosti osmou hodinou, posunul (jako už tolikrát) celou tuto avantýru do oblasti sebeklamné hry.

Uplynulo deset minut. U vchodu se nikdo neobjevoval.

Martin se rozhořčil a skoro křičel: „Dávám jim ještě pět minut! Déle nečekám!“

Martin už není mlád — uvažoval jsem dál. Miluje docela věrně svou ženu. Žije vlastně v tom nejspořádanějším manželství. To je skutečnost. A hle — nad tou skutečností (a zároveň s ní) v rovině dojemně nevinného sebeklamu pokračuje dál Martino mládí, neklidné, veselé a bludné, mládí proměněné v pouhou hru, která už není nijak s to překročit lajnu svého hřiště, zasáhnout život sám a stát se skutečností. A protože je Martin zaslepeným rytířem Nutnosti, proměnil svá dobrodružství v neškodnost Hry, *aniž o tom věděl*: vkládá do nich nadále celou svou zanícenou duši.

Dobrá, řekl jsem si. Martin je zajatcem svého sebeklamu, ale co já? Co já? Proč já mu tu asistuju u té směšné hry? Proč já, který vím, že to vše je klam, předstírám ho s ním? Nejsem pak ještě směšnější než Martin? Proč se tu mám v této chvíli tvářit jako před milostným dobrodružstvím, když vím, že mě čeká nanejvýš jedna absolutně bezúčelná hodina s cizími a lhostejnými dívkami?

V té chvíli jsem uviděl v zrcátku, jak se v bráně nemocnice objevily dvě mladé ženy. I na tu dálku svítil z nich pudr a růž, byly nápadně elegantní a jejich zdržení zřejmě souviselo s jejich dobře připraveným vzhledem. Rozhlédly se a zamířily k našemu autu.

„Martine, nedá se nic dělat,“ zapřel jsem dívky. „Čtvrt hodina je pryč. Jedem.“ A našlápl jsem plyn.

POKÁNÍ

Odjížděli jsme z B., minuli jsme poslední domky a vjeli do krajiny polí a lesíků, k jejímž hřbetům se spouštělo veliké slunce.

Mlčeli jsme.

Myslil jsem na Jidáše Iškariotského, o němž praví jeden duchaplný autor, že zradil Ježíše právě proto, že v něho bezmezně věřil: nemohl se dočkat zázraku, jímž by dal Ježíš najevo všem Židům svou božskou moc; vydal ho tedy biřicům, aby ho konečně vyprovokoval k činu; zradil ho, protože toužil uspišit jeho vítězství.

Běda, řekl jsem si, zradil jsem Martina naopak právě proto, že jsem v něho (a v božskou moc jeho holkaření) věřit přestal; jsem hanebná sloučenina Jidáše Iškariotského a Tomáše, jemuž se říkalo „nevěřící“. Cítil jsem, jak mým proviněním narůstá ve mně k Martinovi cit a jak jeho prapor věčné honby (jejž bylo slyšet, jak se nad námi stále třepotá) mne k pláči rozlítostňuje. Začal jsem si vyčítat svůj unáhlený čin.

Což já sám budu s to se snáze rozloučit s oněmi posunkami, které pro mne znamenají mládí? A zbude mi snad něco jiného, než abych je pak alespoň *napodoboval* a snažil se najít pro tuto nerozumnou činnost ve svém rozumném životě ohrádku bezpečí? Co na tom, že je to všechno marná hra? Co na tom, že to *vím*? Což přestanu hrát hru jenom proto, že je marná?

ZLATÉ JABLKO VĚČNÉ TOUHY

Seděl vedle mne a zvolna se probíral ze své nevole.

„Poslyš,“ řekl mi, „ta medička je opravdu tak vysoká třída?“

„Říkám ti. Na úrovni tvé Jiřiny.“

Martin mi kladl další otázky. Musel jsem mu medičku znovu líčit.

Pak řekl: „Snad bys mi ji mohl potom předat, ne?“

Chtěl jsem být pravděpodobný: „To bude možná těžké. Vydilo by jí, že jsi můj kamarád. Má tuhé zásady...“

„Má tuhé zásady...“ řekl Martin smutně a bylo vidět, že je mu to líto.

Nechtěl jsem ho trápit.

„Ledaže bych zapřel, že tě znám,“ řekl jsem. „Mohl by ses třeba vydávat za někoho jiného.“

„Výborně! Třeba za Formana jako dnes.“

„Na filmaře ona kašle. Má spíš ráda sportovce.“

„Proč ne?“ řekl Martin, „to všechno se dá udělat,“ a byli jsme za chvíli v plné debatě. Plán se stával minutu od minuty jasnějším a za chvíli se pohupoval před námi v nastávajícím šeru jako krásné, dozrálé, zářící jablko.

Dovolte mi, abych to jablko s jistou slavnostností nazval zlatým jablkem věčné touhy.